

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO
NORGE

Deres ref:

Vår ref:
13-00058 AH

Arkiv nr:
615

Dato:
13.11.2014

Høringssvar til "Staten og Den norske kirke - et tydelig skille"

Musikernes fellesorganisasjon (MFO) viser til invitasjonen til å komme med synspunkter på høringsnotatet "Staten og Den norske kirke - et tydelig skille". Vi viser også til departementets imøtekommelse av vår søknad om utsatt frist til 14. november med å avlevere vårt høringssvar.

Vi vil innledningsvis få bemerke at vi opplever den korte tidsfristen med å avgi høringsuttalelse som utfordrende. Dokumentet omhandler store og viktige prinsipielle spørsmål om en framtidig kirke i Norge. I denne sammenheng er ikke bare forholdet til den statlige siden av kirkens virksomhet av betydning. Også virksomheten som er finansiert av kommunale bevilgninger blir berørt av de prosesser som er i gang. MFO har sin hovedtyngde av medlemmer som arbeider i Den norske kirke ansatt i KA-sektoren. Våre medlemmer i denne sektoren er i likhet med mange ansatte i statlig sektor i Den norske kirke urolige og bekymret for både hastigheten i saksutredningen og for mulige uønskete konsekvenser for endringer som følge av skillet mellom stat og kirke.

Etter grunnlovsendringene i 2012 er de foreliggende forslagene til lovendringer de første skritt på veien mot en fristilling av Den norske kirke. Forslaget til lovendringer er slik sett ikke dekkende for «et tydelig skille» mellom kirke og stat. Dette skillet vil bli tydeligere i «fase 2» og gjennom påfølgende vedtak i Kirkemøtet. Den første fasen, som innebærer opprettelse av et eget rettssubjekt og overføring av arbeidsgiver ansvaret for de kirkelig ansatte fra staten til dette rettssubjektet, vil legge føringer for den videre prosessen. Selv om de kirkelige ansatte som i dag har kirkelige fellesråd eller menighetsråd som arbeidsgiver ikke direkte berøres av denne første fasen, er de *indirekte berørt* ettersom forslaget til lovendringer vil danne grunnlaget for den rammeloven som i neste omgang skal vedtas. MFO er spesielt opptatt av alle kirkelige arbeidstakers stilling i en framtidig folkekirke. Vårt grunnleggende syn er at alle ansatte i Den norske kirke skal omfattes av et felles rammeverk. Derfor har vi også klare forventninger om et felles kirkelig arbeidsgivernivå i framtiden.

Blant MFOs om lag 8000 medlemmer organiserer vi rundt 550 kantorer og organister ansatt i Den norske kirke. Vårt utgangspunkt med høringssvaret er derfor ivaretagelse av kirkemusikerne som arbeidstakere i denne prosessen.

Den viktigste endringen i det foreliggende lovforslaget er overføringen av 1600 statlig ansatte til et nytt kirkelig rettssubjekt. En slik virksomhetsoverdragelse utløser naturlig nok bekymring både hos dem som skal overføres til en ny arbeidsgiver, men også hos dem som i dag er ansatt i kirkelige fellesråd og menighetsråd. Dette handler i hovedsak om to forhold: økonomi og arbeidsgiveransvar. Det knytter seg stor usikkerhet til begge deler.

Økonomi

Lovforslaget legger opp til at dagens totale bevilgning på rundt 1,8 mrd. kr. i framtiden skal overføres som et rammetilskudd til Kirkemøtet som så får i oppgave å fordele midlene. MFO mener det i dette beløpet ikke er tatt høyde for kostnader som i dag ligger i departementets administrasjon, og at det derfor er behov for å oppjustere rammebevilgningen.

Den foreslåtte pensjonsløsningen for dem som i dag er statsansatte er etter MFOs syn ikke god nok. Vi opplever at staten avskriver seg ansvaret for pensjon for sine kirkelig ansatte ved å overlate dette spørsmålet til Den norske kirke selv. Det er åpenbart at Den norske kirke på lengre sikt må utvikle sin egen pensjonsordning, men i det foreliggende forslaget foreslås det for raske endringer. De som i dag er statsansatte må få anledning til å forbli i en statlig pensjonsordning på lik linje med andre ansatte i staten.

For å skaffe trygghet rundt kirkereformen trengs det rausere økonomiske rammer fra statens side. Når arbeidsgiveransvaret i Den norske kirke skal samles, er det viktig at arbeidsvilkårene i størst mulig grad er like. Kirken sliter i dag med rekruttering til sine stillinger og er avhengig av å kunne tilby alle sine ansatte gode lønns- og arbeidsvilkår. De kirkelige statsansatte har i dag lønns- og arbeidsvilkår som på mange områder er bedre enn det som er tilfeller for de fellesrådsansatte. Kirken møter sine medlemmer i den lokale kirke, og det er her behovet for tilføring av økonomiske midler er størst. Vi vil advare mot en byråkratisering av kirken på bekostning av den lokale kirke.

Arbeidsgiveransvar

I likhet med de andre arbeidstakerorganisasjonene i kirken mener MFO at Den norske kirke i framtiden skal ha én felles arbeidsgiver. Kirkemøtet legger også dette til grunn i sine vedtak. Selv om forslaget til lovendring i denne omgang handler om å legge til rette for en overføring av de kirkelige statsansatte fra stat til et eget kirkelig rettssubjekt er det viktig også å ha et perspektiv på de øvrige ansatte i kirken. Lovforslaget legger opp til en «delegasjonssperre» hvor Kirkemøtet eller Kirkerådet ikke kan delegere oppgaver ned lengre enn til prost. På den annen side kan soknerådet delegere oppover. Vi forstår ønsket om å skjerme soknet for å bli pålagt oppgaver som det ikke har ressurser til å kunne utføre, men dette hensynet må balanseres mot muligheten for en utprøving av felles arbeidsgiveransvar på et lavere nivå. Det siste forutsetter en fjerning av delegasjonssperren.

Det foreslås å legge arbeidsgiveransvaret for biskoper, proster, prester, ansatte ved bispedømmekontorene og Kirkerådets sekretariat til Kirkemøtet.

Arbeidsgiveransvaret bør ligge i et organ som kan ansvarliggjøres. Kirkemøtet er ikke et slikt organ. MFO mener at arbeidsgiveransvaret med fordel kan plasseres direkte hos Kirkerådet, som vil kunne delegere videre til bispedømme og prostnivå. Som KA påpeker i sitt høringssvar, er det vesentlig at ansvaret for kirkens økonomi og arbeidsgiveransvar er samlet på ett sted. Kirkerådet vil dessuten være en et naturlig sted å plassere et overordnet arbeidsgiveransvar for alle kirkelige ansatte når dette skal samles i framtiden.

Klagenemd

Det foreslås i en ny § 27 å opprette en ny klagenemd for Den norske kirke. Vi mener prinsipielt at krav til kvalitet i forvaltning og rettssikkerhet for de ansatte ivaretas tilfredsstillende gjennom arbeidsmiljøloven. En egen klagenemd for enkelte grupper av kirkelige ansatte kan være et hinder for en likebehandling av alle ansatte i Den norske kirke. MFO kan støtte forslaget om opprettelse av en klagenemd for den Den norske kirke under forutsetning av at denne skal gjelde for alle ansatte.

Prestetjenesten

MFO forstår prestatjenesten som grunnleggende for kirken. Vi mener det er positivt at det tas inn en bestemmelse i loven om at det skal være en prest i hvert sokn, prost i hvert prosti og biskop i hvert bispedømme. En tilsvarende bestemmelse i loven før 1997 omfattet også kirkemusikertjenesten og diakonitjenesten i soknene. Vi viser i denne sammenheng særlig til organistloven av 16. juni 1967 med endringer av 1. januar 1994 som ble opphevet når kirkeloven ble vedtatt med virkning fra 1. januar 1997. Vi mener at en tilfredsstillende kirkebetjening med særlige krav til utdanning på universitets- og høyskolenivå i soknet ikke bare omfatter prestatjenesten, men også i framtiden også må omfatte stillinger innen diakoni, undervisning og kirkemusikk. Selv om den foreslåtte lovbestemmelsen forplikter til en sikring av en landsomfattende prestatjeneste, sier bestemmelsen ikke noe om størrelsen på stillinger. Etter vår mening er det en forutsetning for en kvalitetsmessig forsvarlig prestatjeneste at tjenesten utøves med ansatte i fulle stillinger. Det samme gjelder også for de andre yrkesgruppene i kirken.

I et tillegg til § 34 foreslås det en ny tekst som skal sikre prestens uavhengige stilling. Vi ser helt klart behovet for å understreke prestens personlige ansvar gitt gjennom ordinasjonen. MFO er imidlertid usikre på om dette gjøres best gjennom en egen lovtekst. Etter vårt syn er lovteksten også uklar på hva den er ment å dekke. Vi forstår intensjonen med loven som et vern om prestens faglighet som forvalter av ord og sakrament, men vi vil samtidig minne om at kirken også har andre medarbeidere med selvstendig faglig ansvar. Lovteksten må derfor også minst inkludere diakoner, kateketer og kirkemusikere som er vigslet til kirkelig stilling. Etter vår mening er det i denne sammenheng ingen prinsipiell forskjell mellom den som er ordinert og den som vigslet. En vigslet medarbeider har i dag ingen spesielle rettigheter sammenliknet med uvigslede. Ved å utvide den foreslåtte lovbestemmelsen til minimum å omfatte også vigslede medarbeidere, vil de vigsledes særlige tjeneste i kirken bli tydeliggjort.

Navn på nytt rettssubjekt

Det foreslås at det nye rettssubjektet skal hete «Den norske kirke», noe som i praksis vil si Kirkemøtet. Dette kan skape tvil om hvilke av de to rettssubjektnivåene, Kirkemøtet og den lokale kirke, som er Den norske kirke. Det er både den lokale kirke ved soknerådet og Kirkemøtet som samlet utgjør Den norske kirke. Når et av rettssubjektene i lovteksten blir hetende "Den norske kirke" er dette uheldig og vil kunne påvirke forståelsen av hva Den norske kirke er. Vi mener folkekirken påføres et pedagogisk problem ved at bare det øverste organet i Den norske kirke skal hete Den norske kirke. Det blir tydeligere om det nye rettssubjektet vil hete Kirkemøtet.

Med vennlig hilsen
Musikernes fellesorganisasjon
Forbundet for utøvende kunstnere og pedagoger

A handwritten signature in black ink, reading "Anders Hovind". The signature is written in a cursive, flowing style.

Anders Hovind
nestleder